

M
Rajalan kivikautinen asuinpaikka
Alastarossa
Mälläisten kylässä.

Tutkimus

kesä 1903

Julius Selio

Rajalan kivikautinen asuinpaikka
Atastarossa
Mällärsten kylässä.

(Ks. kartanaihelmaa ja H. m. l. 4272.)

Rajalan kivikautisen asuinpaikan merkitykseen on keksinyt Herra K. Killinen stipendiaattina niillä seuduilla liikkueensa 1870-luvulla (S. Mgn. dit. II, s. 85, 129, H. m. l. 1809: 1-3). Senjälkeen ovat keräilijät täältä luoneet runsaasti kiviesineitä (H. m. l. 2176: 592, 597, 599, 3245: 1-3, 3272: 1-4) ja 1890-luvulla kävi Ari A. O. Heikel paikkaa katsassa Tamassa (kertomus Muin. toimistolle 8 p:stä lokak. 1896 ja H. m. l. 3311 E: 7)

- 1) Kourutettu pöytä
- 2) Tasat.
- 3) Lioma kivi

Löytöpaikan topografia
ja laajuus.

Paikan topografiaa, löytöalan laajuutta y. m. seikkoja selville saadaksesi kävi allekirjoittaja siellä elok. 1903 (matka Loimaan asemalta).

Kuten kertomukseen kuusluvasta kartanaihelmaista ilmenee, sijaitsee Rajalan kivik. asuinpaikka Vämpulan ja Atastaron pitäjän rajalla, pienoisen Körrinajan vasemmalla ja

osaksi oikeallakin puolen. Mäi-
nitte oja alkaa lähteistä ja
juoksee ensin Kärjen rustitilaan
kuuluvan Löytty nimisen niityn
ja sitte Tampulaan kuuluvan
Alhonnityn kautta, saaden
vasemmalta pienen lisäpuron
ja laskeen Loimaanjokeen. Kōr-
rinajan varrelliset niityt ovat
(top. kart. muk. n. 68, 3 m. y. m. p.)
alhaisia ruoppaniittyjä ja ovat
kivikaudella voineet olla avonaisia
Loimaanjoen haarakkeita.

Varsinainen löytöalue
on Konkan tilaan kuuluva n. s.
Körrinpelto 1, missä taruntietä-
mä "Körrinkirkko" on sijainnut.
Körrinpelto on itäpäin viettävä
matalakko mäenrimme, ja sen ylä-
osa, etenkin N. W. tienoo, yhteensä
2-3 Lymnyrinatalan laajuinen maa
on löydöistä rikkain. Löytöala
jatkuu pohjoiseen päin, Tampu-
lan puolelle, pitkin rinnettä,
kuten allekirjoittaneen kaivaus-
kokeet osoittivat. Se ulottuu
myöskin toiselle puolen Körrin-
pellon läntistä aitaa, missä
on pari 1 x 2 sylvän laajuisia
Fr. Heikelin löytämistä kivi-
lastuista päättäen, kivikau-
dista hautaa. — Lisäksi on
Löytyn niityn itäpuoleltakin

missä maa on kumpumaisista
hiekkia, löydetty esineitä,
ainakin allekirjoittaneen tal.
Teensaama reikakivi (H. m. l.
4272:3). — Ja huomattavaa on,
että löytöjä on esille tullut
Loimaanjoen varrellakin, Ranta-
mäeltä, kertomuksen mukaan
ainakin yksi esine.

Sikä Rantamäki, että
kõrrinpelto ovat nykyisten vil-
jelijöiden (kõnkan vanhan isän-
nan y. m.) havaintojen mukaan
pelloksi kuokittaessa olleet
pinnatta niin poltettuja, ettei
niissä ollut hietaa ensinkään,
vaan ainoastaan hiiltä, mikä
on kasvanut vain sammatta,
katakia, y. m. pensaittkoa. Maa
on heidän arvelunsa mukaan
tullut aikoinaan kenties kas-
keamalla myljetyksi. Eikä
liene aivan mahdotonta, että
tämä olisi tapahtunut jo
kivikaudelta alkaen, koska
kerran kivik. löytöala ja
mainittu pottomaa näytävät
sattuvan yhteen.

Tutkimuksia ja niiden tuloksia.

Entisistä kaivauksista on mai-
nittava, että Tri Heikel kaiveli

Körrinpellon aivotieria, missä
hän havaitsi Turpeen alla hiilen-
sekaisen, 3-4 tuuman vahvuiseen
kerrokseen, sekä itse peltoa,
missä vastaava kerros oli kortte-
lin vahvuinen, punaisen hiedan
päällä sijaitseva, ja mistä löy-
tyi muuan kvartsiipalane. Länsipuo-
lella peltoa sijaitsevista hau-
turoista on jo huomautettu.

Kirjoittajan kaivaukset sa-
joittuivat myöskin ainoastaan ko-
keiden tekoon muutamilla koh-
dilla. - Körrinpellon N.W. osaan,
3:n sarjan päähän, 15 asketta ylt-
päältä alaspäin, tehtiin poikki
saran kulkeva kanava, jossa kul-
tuurikerros näytti köyhältä, ja löy-
tyjä tulikin vain kvartsiinisiä.
Hiedan vieressä, vähän alempana
edellisistä kohtaa, oli tumman ja
hiilensekaisen päällyskerrokseen alla
vahvasta kauniinväristä punerta-
vaa hiettaa, mutta tulosten
laita oli sama kuin edellisellä
sillä kohdalla. - Tampulan puo-
lelle tehtiin ylhäältä alaspäin
kulkeva n. metrin levyinen ka-
nava, missä maalaji heti Tur-
peen alla oli ruskeankarmasta,
muuttuen n. 4 dm:n syvyydessä
pohjaksi, ruskeamattomaksi hie-

daksi. Löytyi vain kvartsi- ja
ja yksi saviastiampalane, korista-
maton. — Löytynä niityn itä-
puolella olevilla saroilla tehtiin
myös kokeita, saamatta
erityisiä asutuksenmerkkejä tai
jätteitä esille.

Rajalan kiviesineistä saatamme
tässä vain huomauttaa, että reikiä.
Kivien lukumäärä on melkoinen,
ja että muut esineet ovat käyt-
töön nähden kiveä, taso- ja
kourutattuja sekä kivoimia. — Löy-
detty saviastiampalane ^(4272:4) tuntuu
osottavan hyvin edistynyttä ke-
raamista tekniikkaa. Kuiten-
tä jäännöksistä ansaitsevat
huomiota keuhantut, jotka
etelä-Suomessa ovat verrattain
harvinaisia, ja jotka tietenkin
kuuluvat asentoihin.

Rajalan kivikautinen asuinpaikka

Mällärsten kylässä

Alastarossa.

Kartta, kuuluva Z. Nilin kertomukseen v:sta 1903

